

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.

pe 1/2 an . . . 10 "

pe 1/4 an . . . 5 "

pe o lună . . . 2 "

Scrie de Duminică pe an

4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrie nefrancate nu se primesc

TRIBUNA

Anul VIII.

NUMER DE DUMINECĂ

Nr. 6.

Mărturisiri prețioase.

Am spus nu odată, că mai ales colonisările nu sunt de cât un mijloc de pricopseală pentru domniți ajunși la sapă de lemn. Are adică vre-un domn, înrudit cu cei din fruntea comitatului, datorii mai multe de cât îi prețuește averea: scoate la vânzare averea, dar în aceeași vreme foile fac un vuleț grozav că ar fi păcat de Dumnezeu ca averea s'ajungă în mâni — străine... Și așa bieții Unguri sunt primejduiți cu copleșirea din partea când a — Valahilor, când a Nemților ori Slovacilor. Mai bine ar fi deci ca averea s'o cumpere statul!

Așa se și întâmplă. Căci care domn mare nu are prieten deputați ori poate este chiar cu vre-un ministru în prietenie?

Ajunge astfel că o și vinde cu indoit preț. Scapă de datorii în felul acesta și-i mai rămâne și pentru alți câți-va ani de zile albe.

Statul are să-i plătească Jidan ear acesta, la rindul lui, Românilor, căci mai ales printre Români se îngrijește statul să n'ajungă vre-o moșie mare ungu-rească licitată. Și muncește din greu bietul Român să poată plăti Jidanulul arendă, și cine oare nu se înfruptă din munca Româ-nului?!

De cele mai multe-ori moșiile acestea se folosesc pentru colonisări. Te miri de unde se aduc Ungurii, cari, însă, noroc că nu prea stau nici chiar după-ce așa zicând în cinste li-se dă pământ. Ungurul e obi-cnuit adică numai la pământ gras. In locuri slabe se prăpădește.

Avem acum mărturisirea unei foi un-gurești, «*Független Magyarorszag*» privitor la înșelătoriile ce se fac cu asemenea prilejuri.

Eată ce scrie adică numita foarte în nu-mărul său dela 10 Februarie:

«Cine-va — vre-un domn mare — are moșie de vânzare, mai de multe-ori pământ slab, pietros, frumos cel mult să te plimbi p'acolo, dar de puțin folos, așa că și între dușmanii prețuește mult mai puțin de cât prețul cu care ar dori să-l vândă. Se scoate ciuha: prințul Hohenlohe, ori cel puțin se scoate vestea că nu e sumă pe care prințul să nu fie în stare să o dea, numai să pună mâna pe acea moșie. Pământul unguresc în mâni străine, — strigă marii patrioți, și o osândesc la moarte pe nația care ar fi în stare să rabde asemenea lucruri. Pentru-că deși prințul Hohenlohe este un proprietar brav s'aduce folos țării pe unde are moșii, totuși marii patrioți vestesc că e o catastrofă națională dacă el cumpără câteva sute de jughere pământ slab. Și el nici nu poate cumpăra, pentru-că vine guvernul și sub cuvânt că scapă neamul de perire, mântue pe proprietarul vânzător, lui om plăcut, dând

sute de mii, dacă nu milionul, dar la tot casul mult mai mult de cât prețuește acea moșie. Ear nația amețită rostește rugăciuni de mulțumire că a fost respins prințul Hohenlohe, prusacul... Și acum așa se purcede: episcopatul rom. catolic de Eperjes are adică la Koronahegy o bate și o moșioară, vre-o 4000 jughere, de vânzare. O foate din Budapesta deja a și scos vestea că prințul Hohenlohe vrea să cumpere moșia asta și îndeamnă guvernul să nu lase pământul țării în mâni străine. Ear s'a scos ciuha... Oare după-ce preț mare o să ne scaldăm eară în bucurii naționale?...

Ear noi punem rămășag, că azi ori mâne o să se scrie că între Slovaci fiind acea moșie, ar fi bine să se facă acolo vre-o colonie maghiară... Statul va mai cheltui sute de mii cu colonizarea, Ungurii vor fugi însă de prin acele părți muntoase, ear moșia cumpărată de stat va ajunge arendată vre-unui Jidan, care va plăti roate de dăjduiți, iar lumea în cap, se duc în America.

Așa se face gospodăria cea mare în fericita noastră patrie.

Oare până când?

Tisza și opoziția Foile din Budapesta ear au început să scrie despre o înțelegere între guvernul Tisza și opoziția obstructionistă. Ugron și tovarășii săi ori se vor convinge că așa nu mai pot merge: câți-va înși să țină pe loc o țeară întreagă și să încurce o mare monarhie, și deci vor desarma, lăsând să se voteze darea și recrutii, — ori dacă nu, Tisza va fi silit să i dripească și să facă rânduială în țeară.

«Pester Lloyd», foia lui Tisza, o și spune de altfel fără înconjur: ori opoziția obstructionistă se supune de bună voie, ori Tisza o va zdrobi. Să mai aștepte Tisza, nu se poate, căci o sumedenie de lucruri însemnate trebuie să treacă prin Dieta. Ear dacă se dovedește că Dieta nu mai poate lucra, Tisza va dizolva-o și se va îngriji ca la nouile alegeri să nu mai isbutească deputați cari să-i facă așa greutăți mari.

Japonia, Coreea și Rusia.

De prof. N. Mihulin.

Din Asia îndepărtată ne vine vestea, că între Japonia și Rusia a izbucnit războiul. Mărul de ceartă între statele acestea este o țeară mică, care și până acuma era legată când de un stat, când de altul.

Japonia și Rusia stau față 'n față și cu arma 'n mână voesc a câștiga dominația asupra țării Coreea. Cu prilejul acesta imi iau voie a scrie pe scurt despre fiecare țeară din cele pomenite.

Japonia și Coreea sunt așezate în răsăritul Asiei. Coreea este o parte a continentului Asiei, până-ce Japonia este o țeară, un teritor, care cu drept cuvânt îl putem numi Britania Asiei. Japonia este adică alcătuită din patru insule mari și o sumedenie de insule mai mici. Intrăgă e de 382,416 kilometri pătrați. Suprafața țării e muntoasă, numai pe lângă malul Oceanului Pacific (mare) ici colo se mai află puțin șes. Munții sunt vulcani, în mare parte activi. Isoarele calde, cutremur de pământ, nimicirea orașelor și satelor în Japonia sunt foarte dese. Atât isoarele calde însă cât și înăluntru pământului cuprinde bogății mari.

Clima Japoniei după părți difere. In partea de mează-zi clima e blândă și moale, la mează-noapte însă se răcește, în cât prin partea aceea a țării numai trei luni e cald ș'apoi din Octomvrie până 'n Mai zăpadă.

Locuitorii Japoniei sunt 40,718.677 la număr. Cei mai mulți sunt Japonezi, apoi chinezi, englezi, americani, germani, puținii francezi și portughezi.

Pelea lor e galbună. Insa și culoarea aceasta se schimbă după modul de traie. Locuitorii auți, cari nu sunt espusi atata arșitei soarelui, au culoare mai deschisă, până-ce lucrătorii mai închisă. Altcum sunt oameni zdraveni, puternici la corp, picioarele le sunt puțin dezvoltate. In privința spiritului, Japonezii stau la un grad destul de înalt. Țeara lor e cea mai civilizată din întreaga Asia. Industria și comerțul țării e foarte dezvoltat și mai ales de atunci, de când le-a îngăduit și statelor europene să între în porturile Japoniei. Școalele sunt bine înzestrate, sporul lor e îmbucurător. Puțini oameni sunt fără ca să nu știe ceti și scrie. Universitățile încă au.

In înțelesul constituției proclamate la 11 Februarie 1889, capul țării e împăratul (micado) care dimpreună cu ministrii săi conduce țeara după bună-chibzuirea sa. El declară război, el încheie pace. Cărmuirea țării însă o împărțește cu casa deputaților și cu casa de sus.

Japonia în privința culturală stă foarte departe de celelalte state din Asia. O cultură înaltă arată deja și prin aceea, că de și țara e lângă state absolutistice, ea totuși are constituționalism, dând și poporului unele drepturi. Statul la ei nu e legat de biserică, căci toate confesiunile sunt egal îndreptățite, ce încă ne arată o cultură superioară.

Azi pe noi Japonia ne interesează mai mult din punct de vedere militar. Precum Japonia în toate întrece statele asiatice, așa și în organizația militară. Militarismul în Japonia e deobligător pentru fie-care cetățean. De presinte tot bărbatul e soldat de la 20 de ani începând 7 ani, și anume: 3 ani regulat și 4 ani în rezervă. Miliția continentală e organizată după sistem german. Ea are în vreme de pace 3662 oficeri, 62.441 suboficieri

și feciori, 314 tunuri de tabără și 156 tunuri de munte.

Pentru marină Japonia are grijă mare. Și aceasta a dezvoltat-o în mod european. A și trebuit dezvoltată mai ales că apărarea țării e avizată la mare.

Cam cât a trebuit să jertfească pentru acest scop, se poate judeca din faptul următor: pe vremea când Japonia purtase războiul cu China, avea 33 corăbii mari de război și 26 torpiloare, la care se mai adăuga 10 corăbii luate de la Chinezii; toate acestea având capacitate 78.000 tone. Azi Japonia are un corp ofiteresc și marinari laudați chiar de Rusia: cât despre flotă, ea cuprinde 8 panterate mari, 8 încrucișătoare mari, 7 mijlocii, 9 mai mici, 9 apărătoare de coaste, și alte soiuri de corăbii de război, 156 la număr și având o capacitate de 270.000 tone, cu 125 tunuri mari, 433 mijlocii și 949 tunuri cu tragere repede. Cu totul 1507 tunuri.

Se adaugă acestora flota comercială: 90 vase mari cu o capacitate de 240.000 tone, care vor putea fi înarmate cu tunuri (din arsenal) și vor servi pentru transportarea trupelor. Corăbiile acestea sunt aranjate așa fel, că în timp de 8 zile pot să transporte ori unde 30.000 oameni, 6000 cai și muniții îndestulătoare pentru 21 zile.

Toată miliția e înarmată cu armă sistem Murata, pe care le fabrică în fabricile din Tokio și Osaka.

Capitala țării e orașul Tokio, pe insula centrală. Tokio e un oraș zidit în formă de semicerc lângă un sin mare și frumos. Are foarte multe biserici și școli. Are cam 2 milioane locuitori. Porturi militare mai însemnate sunt la Yokohama și Kobe, în partea nordică. Din porturile aceste pleacă corăbiile spre Corea, locul de luptă cu Rușii.

O peninsulă muntoasă se întinde în marea japonică cu numele Corea. Aceasta a dat pricină rebelului ce azi decurge în extremul îndepărtat al Asiei. Aparține până acum ca stat tribut, Japoniei, formând o sentinelă statului suveran pe continent. Rusia, ca stat învecinat simețea Corea ca un ghimpe, ce nu-i dă pace, ci-l atrăgea spre mare indemnându-o a-și cuprinde fereaștră spre Ocean.

Dela Brașov.

— Corespondență particulară. —

Brașov, 9. II.

Răshubue plaiurile Brașovului de buciumele triumfului sfintei dreptăți.

Adine săpată în peatra frontispiciului Sf. Nicolae rămăne-va ziua de Duminecă ca un *memento* pentru toți geșeftarii și farisei sf. bisericii care puterea rachiului și a minciunilor sfruntate voesc să le sălășiniască în lăcașul lui Dumnezeu.

De aproape 20 de ani dăinuște la noi sistemul corupțiunii și al demoralisării. Intr'atăta se înrădăcinase deja în conștiința oamenilor convingerea că nimeni nu e în stare să răstoarne pe hașbozucii bisericii Sf. Nicolae, încât celor mai mulți li-s'a părut un lucru aproape supraomnesc reușita luptei pornite contra acestor oameni.

Doveditu-s'a însă că văpaia dragostei desinteresate pentru neam și biserică a celor porniți în lupta aceasta crâncenă, a fost în stare să tocească și să topească și cele mai nerușinate arme ale lui Vutca-Satana.

S'a dovedit că credința neclintită în isbânda dreptății și însușețirea nutrită de dorul unui cer mai senin și cimentată de chiagul înfrățirii: *minuni* este în stare să facă.

Sinodul din 25 I. c. a fost condus de asesorul consist. Ioan Droc, deoarece- ce dl asesor N. Ivan în urma strapătelor de la Sinodul trecut s'a

bolnăvit, căzând la pat, ceea-ce cu mare regret s'a luat la cunoștință. Li dorin și pe calea aceasta, ca bunul Dumnezeu să-l pună cât mai curând iarăși pe picioare, teafăr și sănătos.

După o vorbire introductivă dl comisar consist. dispune golirea bisericii și apoi reîntrarea pe lângă o controlă severă numai a membrilor cu drept de vot.

Sterică — prim-epitropul de până acum, om de care se credea că e putred de bogat, și care de fapt după mărturia cărților funduare nu are absolut nimic pe numele său, de și i-se încredinșase administrarea unor averi foarte mari (cum a administrat-o, s'a văzut din raportul comisiunii). Sterică zic, fiind deja bine îngrădit cu un roi de perde-vară, cari razimă păreții cărcimelor și colțurile stradelor, fără drept de vot dar cu alăt mai desvoltat în beregată — odată cu capul nu voia să iasă, știind bine ce are să-i mai rămână dacă o să-i cearnă gozul sita comisiunii de controlă. A dat semnal și s'a pornit vorbura cea rea în suluri de răcnete asurzitoare. Parcă erau în cărcima de peste drum, nu în sf. biserică!...

Cu multă greutate li-a succes unor oameni tot de ai săi — rușinați și ei de purtarea fostului prim-epitrop, să-i induplece să iasă, căci alt-cum va fi eschis de la sinod.

După-ce au reîntrat în biserică numai cei cu drept de vot, mai nu i-a lovit guta pe „cșapoș“—ii butoacilor de vutcă văzând în fruntea cui stau și cât le este de decimată armată. Te prindea mila uitându-te la ei.

De altă parte le-am admirat tăria firei și puterea sufletească de acomodare mediului în care se înviteau căci eu — V'o spun pe ce am mai scump — că de câte-ori m'apropiam de decimata tabără a acestor irozi, mă luau ameteți, așa duhoare de butoiu imi pălia nasul.

Presidiul cheamă la masa presidială să ocupe loc pe bărbații de încredere și pe notarii cari au funcționat și la sinodul trecut, fiind acesta numai *continuarea* sinodului trecut. Dl Vlaicu oratorul festiv al celor de la noastră protestează contra constituției biroului, pe motiv că din partea generală, mai înșina apoi un protest pe motiv că unul din „partida dreptății“ ar fi cumpărat cu bani pe un flatauc de al său. Când colo ce să vezi?... Se presintă alți membri la masa presidială declarând că au căpătat bani de la Vlaicu, ca să treacă la spatele său. *Ună dai și unde crapă?*!

După cetirea procesului verbal al sinodului trecut biroul ocupă loc în antreul bisericii. Înainte de depărtarea biroului părintele Dr. Saftu își ține de datorință a ceti în plenul sinodului lista membrilor propuși din partea „partidei dreptății“ de a fi aleși în epitropie, în comitet și în delegațiunile școlare, ca și aceia cari nu știu ceti să audă cine sunt puși pe listă și ca nimenea să nu voteze pe'ntunec.

La cererea membrilor de a se ceti lista contrară tot dl Vlaicu declară că el nu voește să ingereze asupra nimēnuia și nu o cetește. De fapt însă li era rușine să cetească, așa soiul de oameni avea pe listă.

Românilor de pretutindeni! Ridicați rugăciuni ferbinți tatălui ceresc care în puterea-i nețărmurită ne-a luat sub scutul său biserica și școala ocrotindu-o de o batjocură ne mai pomenită.

Îți stă mintea'n loc și te tot minunezi cum nu-i creapă cuiva obrazul de rușine a pune astfel de conducători în fruntea școalei și a bisericii cum a propus lista d-lor Vlaicu-Voina-Sterică și Navrea, când Scheiul are zeci de fruntași, cărora nici la degetul cel mic nu ajung „somitățile“ dlui Vlaicu și Comp.?

După trecerea biroului în antreu se începe votarea. La urnă merge numai câte unul.

Ca să vedeți cât de conștientos a stabilit comitetul cel vechiu lista membrilor sinodali țin să amintesc aci, că singurul virilist român din Scheiu țeranul Nicolae Furnică, a fost înlocuit cu un cerșitor de prin fundul Scheiului. Tot așa s'a întâmplat și cu fruntașul, pare-mi-se Nicolae Pestrea, cu numele căruia earăși votase un altul din partida lui Sterică. Și lucrul ăsta s'a repetat cu vr'o 20 de inși, toți de-ai dreptății. Părintele Saftu cu toate acestea i-a respins pe toți dela vot deși-i cunoștea, biroul întreg, numai ca să nu aile părintele Voina, care încă era la masă, vr'un chițibus, pe basa căruia ar putea înainta recurs contra votării. Deși evident că greșeala a lui era, deoarece ea fost președinte al comitetului, care

a stabilit lista membrilor, trebuia să îngrijească că la fiecare membru să fie indus și numărul casei, ceea-ce nu s'a făcut. În cazul că se inducea și numărul casei, nu se espunea blamagiului de a nu primi votul unui Nicolae Furnică.

Votarea a decurs până la 4 ore p. m. ear scrutiniul până la 6, când s'a enunțat și rezultatul alegerii, ieșind învingătoare lista „partidei dreptății“ cu o majoritate de 68 de voturi, afară de voturile nimicite în felul de mai sus.

Entusiasmul nu voia să mai contenească. Oftate de ușurare sufletească se auziau, ce după depunerea unei sarcini grele și cruci înalte Celui de sus vedeai în amurgul serii. Nicl lui Caesar, când era în culmea puterii sale, nu cred să i-să fi făcut ovațiuni mai entusiaste ca cele făcute părintelui Saftu, diaconului Prișcu și directorului Onițiu.

Lacrimi de-o bucurie nespusa se rostogoliau pe fețele oamenilor de bine, cuprinși de emoțiune rară să sărutau bătrânii, îmbrățișându-se ca copiii.

La poarta părintelui Saftu uraganul entusiasmului se deslănțui în toată puterea sa.

Când era la culme extasul însușețirii, aruncă cineva un butoiu gol în mijlocul mulțimei.

Răsunau coastele din împrejurime de răcnete: „ios butoiu!“ și într'o secundă n'a mai fost decât așchii.

S'a pornit apoi lumea pe strade legănând văzduhul cu cântecul dreptății pe care Vi-l alătur aci;

Gerul iornii contonește,
Nedreptatea o topește;
Mugurul dreptății iară
Fă tu Doamno să răsără!
Să răsără și să crească
Ca pe toți să ne umbrească
Și pe Doamni și pe Popor
Până'n vecii vecilor!

Piar' elica și butoiu,
Piară strâmbii de tot soiul
Și să crească'n locul lor
Al dreptății sfint odor:
Piel de-acuma dușmănie!
Sa ne prindem în frăție
Miel și marl, Doamni și Popor

Iată ziua că sosește,
Birușta ne vestește,
Dacă sta-vom neclintit
La' nost' steag nobiruit!
Sus la luptă fraților,
Fraților, fărtaților!
La un loc Doamni și Popor
Până'n vecii vecilor!

Așa și-a serbat „partidul dreptății“ nunta. S'a dat cântec, de-așa nuntă!
Și nu-i mirare, c'asa nuntă numai în secolii ai fericirei se poate vedea.

Fericiți cei-ce au văzut nunta noastră, dar departe-i bucuria lor de bucuria nuntașilor!

S'au ales:

Membru în comitetul parochial: 1. Vasile Voina protopop, 2. Dr. Vasile Saftu paroch, 3. Ioan Prișcu diacon, 4. Virgil Onițiu director, 5. Teodor Nicolau, 6. Christea Orghidan, 7. Vasile Muntean-Duloicu, 8. Dumitru Marcea sen., 9. Ioan Dușoiu, 10. Ioan Pufu, 11. Nicolae Urzică, 12. George Dima, 13. Nicolae Ghirincea, 14. Lazar Nastasi, 15. Irodion Neguțiu, 16. Ioan Aron, 17. Florea Pernea, 18. Constantin Orghidan, 19. Dr. Constantin Lacea, 20. Stefan Median, 21. Ioan Pricu, 22. Nicolae Pestrea, 23. Stefan Popoviciu, 24. Nicolae P. Stinghe, 25. George Cioflec, 26. Ioan Murăroiu, 27. Nicolae G. Furnică, 28. Nicolae Puiu, 29. Dumitru Roncea jun., 30. Ioan A. Lupan.

Membru suplent în comitet: 1. Nicolae Sulică prof., 2. Dumitru Haller, 3. George Cristof sen., 4. Petru Spuderca sen., 5. Stefan Găitan, 6. Ioan Bădițoiu jun., 7. Nicolae Furnică-Costin, 9. Ioan D. Spuderca, 10. George Lupșan.

Membru în Epitropie: 1. Andreiu Buntoiu, 2. Andreiu Lupan sen., 3. Dumitru Lupan, 4. Nicolae Dima.

Membru în delegațiunile școalelor centrate: 1. Dr. Vasile Saftu paroch, 2. Virgil Onițiu, 3. Andreiu Lupan sen., 4. Dumitru Lupan, 5. Nicolae G. Furnică, 6. Teodor Christian, 7. Ioan C. Panțu, 8. George Negusiu, 9. Mihail Russu, 10. Ioan A. Lupan, 11. Simion Teodor, 12. Valeriu Uvegeș, 13. Dumitru Marcea jun.

Perchisiție la redacția „Tribunei“.

Joi la orele 11 s'au prezentat la redacția noastră vice-căpitanul de poliție *Dr. Scitonszky Teofil* și detectivul *Rónay*, pentru a procedea la perchisiție cu scop de a găsi manuscriptele articolelor încriminate.

După-ce au înmănat primulul nostru redactor *Russu Șirianu* și redactorului *Sever Bocu* câte trei exemplare din decisele judelei de instrucție, au scotocit prin cutiile meselor de scris ale ambilor redactori, după-cum au golit pe o masă mare și întreg cuprinsul coșului de redacție, căutând cu d'a mănunchi toate hârtițele. Dar n'au găsit manuscriptul dorit. Au încheiat apoi protocol în trei exemplare, pe care redactorii nostri l'au scris și astfel după o muncă înfructuosă de 1 1/2 oră, s'au depărtat.

Războiul ruso-japonez.

Prima ciocnire între Japonezi și Ruși s'a întâmplat deja în 9 Februarie, încă înainte de ce ar fi ajuns în public declararea de război a Țarului. Atacul l-a început Japonia și a surprins lumea întocmai ca în zilele trecute prin hotărârea grabnică cu care a încetat pertractările cu Rusia. O parte din flota japoneză, care cu mai multe zile înainte de asta sta ascunsă înprejurimea Veihaiveiului, în noaptea de 9 Februarie s'a ivit înaintea Port-Arturului și a început să atace flota rusească. Torpiloarele japoneze au lucrat cu succes și au zdrobit trei vase mari de război rusești.

Amiralul Alexe, locțiitorul Asiei orientale, a raportat Țarului despre atacul Japonezilor și urmarea acestui atac a fost că Țarul a proclamat oficios declararea de război.

Despre stricarea celor trei vase rusești marele duce țace și numai atât raportează, că vor vizita vasele. Ori cât de mică ar fi spărtura acestor vase, e hotărât că vor trebui să le trimită la arsenal pentru reparare și prin asta flota de război suferă o pagubă însemnată, căci două din acestea trei au fost dintre vasele mari de război și fiind-că acum din opt vase de război le-au rămas Rușilor numai șase, înaintea Port-Arturului.

Imprejurarea, că primul atac al Japonezilor a reușit, desigur va stârni mare bucurie în Japonia. Faptul că a reușit primul atac al torpedelor japoneze, dovedește, că serviciul de noapte de pe vasele rusești a fost slab; ceea-ce eară dovedește că între Ruși nu prea e rânduială, dacă nici în vremurile cele mai primejdioase, n'au putut griji ca să nu-l atace pe neașteptate.

Vasele de război rusești, cari au fost stricate sunt: »Retivan«, »Pallada« și »Zarevici«. Cele două dintâu sunt vase mari panterate, al treilea e un mare încrucșător.

»Retivanul« a fost pus pe apă în 1900 și are o capacitate de 12.700 tone, are înălțimea de 18 mile marine și e construit din oțel Krupp. Grosimea panterului e pe covertă 700 și la nivelul apei 230 milimetri. Pe »Retivan« sunt 4 tunuri de 30, 12 de 15, 20 de 7.5, 20 de 4.7 și 6 de 3.7 centimetri; se pot încărcă pe ea 1000 de tone de cărbuni și are o putere de 16.000 cai. Lungimea e de 115, lățimea 22, adâncimea 7.5 metri și sa construit în La Seyne în Franța. »Zarevici« e întocmai ca »Retivan« și e construit tot din oțel Krupp; numai capacitatea e de 13.000 tone; și se pot încărcă pe el numai 800 tone de cărbuni, dar puterea e de 16.000 cai. Lungimea 118, lățimea 23, adâncimea

7.5 metri. »Zarevici« s'a construit în Filadelfia.

Marele încrucșător »Pallada« se vede că e un vapor nou de tot, căci nu e introdus în lista vapoarelor. Conținutul celor mari încrucșătoare rusești e de altcum de 14.500 tone, de obicei au înălțime de 18—19 mile marine; sunt construite din lemn și îmbrăcate în panter și au 20 tunuri mari și 10 mijlocii și 40 mai mici.

Petersburg, 10 Februarie. Din raportul telegrafic trimis Țarului de marele duce Alexe, comandant al trupelor din Asia, rezultă că eri, cu prilejul bombardării pe lângă cele trei corăbii de război stricate, Rusia a mai pierdut: 9 marinari morți, 2 ofițeri și 51 soldați răniți. Se recunoaște de asemeni, într'un al doilea raport, că nu numai marile vase Retvizau, Zarevici și Pallada au fost stricate, ci încă alte patru, anume Poltava, Diana, Askold și Vorvik. Ear vaporul de postă Mongolia a fost prins de Japonezi. E și mai grav faptul că vasele astea au închis drumul ieșirii din portul Artur și astfel celelalte vase rusești nu pot să iasă din port. Tot așa nu pot să miște corăbiile din Vladivostoc, din cauză că marea e înghețată.

Londra, 11 Februarie. Dintre vasele stricate, Pallada s'a scufundat. Japonezii au cuprins un mare vapor pe care Rușii l'au fost trimis mai de mult la Nagasaki, să i-se facă unele reparaturi.

New-York, 11 Febr. Duminecă pe neașteptat: o divizie din flota japoneză s'a arătat în fața portului Cernulpo. Aici erau două vase de război rusești: Variag și Korec. În urma provocării Japonezilor, Rușii s'au predat fără a trage măcar un foc. Trupele japoneze s'au deplasat spre Seoul, capitala Coreei, care-i aproape de Cernulpo. În câte-va zile vor fi în Seoul peste 40,000 Japonezi.

Tokio, 11 Februarie. Ocuparea Cernulpoului s'a întâmplat după o luptă care a durat dela orele 11 a. m. până la 3 după amiază. Vaporul rusesc Korec i-s'a sfredelit fundul ear Variag a fost aruncat în aer.

Londra, 11 Februarie. Presa întreagă își manifesta bucuria asupra izbândelor Japonezilor. Scriu în același timp că prin pierderile ce a suferit pe mare, Rusia a slăbit așa fel, încât îi va fi greu să scape de totală nimicire (pe mare).

Tokio, 11 Februarie. Flota japoneză a prins 3 vase rusești în apropiere de țărmurile Coreei. Pe vasele erau 2000 soldați, pe care Rusia voia să-i trimită asupra Coreei.

Londra, 11 Februarie. Se așteaptă în fie-care oră ca Japonezii să dea atac decisiv asupra flotei rusești.

Sanghai, 11 Febr. Japonezii au aruncat în aer un pod mare pe linia ferată a Mandșuriei.

Cifu, 11 Febr. 10.000 Japonezi au intrat în provincia Kwang-Tung din Mandșuria, pentru-ca să strică acolo calea ferată rusă.

Peking, 11 Februarie. Situația pentru Ruși se încurcă rău. Împărăteasa Chinei și-a adunat comorile și pleacă spre munți ear trupelor, 250.000 la număr, li-s'a dat ordin să treacă în Mandșuria și să dea năvală asupra căii ferate și trupelor rusești.

Ambasadorii d'aici d'asemeni au știți că Boxerii au fost și ei porniți împotriva trupelor rusești.

Aniversarea alegerii Episcopului din Arad.

Astăzi s'a împlinit anul dela memorabila alegere a Preasfințitului episcop Ioan I. Papp, în Arad. Societatea românească din Arad a grăbit să-și exprime felicitările iubitelui Episcop, care în scurt timp, de un an de zile, a restabilit pacea și mersul normal al afacerilor din diecesă. La mulți ani stăpâne!

Srisoare din București.

Dela un vechiu amic al foii noastre primim următoarea scrisoare:

București, 23 Ianuarie v.

Stimate Domnule Director!

Înainte cu câte-va zile avui o întâlnire cu unul dintre distinși bărbați politici români din capitală, cu vederi politice ridicate peste curentele create prin luptele partidelor militante de aici. Interesându-mă mult a cunoaște opiniunea sa asupra celor ce se petrec înăuntrul țării cât și despre cele ce se gândesc înăuntrul țării la cestiunile românești de dincolo, i-am solicitat-o. D-sa avu bunăvoința a-mi desfășura părerea sa, autorizându-mă a o da și publicității fără însă de a-l destăinui numele, fiind-că nu este amicul reclamelor personale, ce se fac de obicei cu interviurile.

Dacă vin acum a vă comunica cuprinsul convorbirei, ce am avut-o cu acest politician român, o fac mai vârtos, fiind-că ea s'a estins și asupra cestiunilor ce vă privesc în special pe d-voastră cei din Ungaria.

La prima mea întrebare, care e părerea sa despre cele ce se petrec de prezent în interiorul țării? — politicianul român zise:

„Situațiunea politică internă a României e mai bună ca oricând, căci s'a desprins de alta certurile din partidul conservator departe de a conțeni, s'au aprins și mai tare deunăzi cu privilegiul discuțiunii în parlament a răspunsului la Mesagiul Tronului și aceasta tocmai într'un timp, când multă lume își închipuia, că conservatorii din amândouă fracțiunile vor pricepe, că e o datorie de patriotism față cu împrejurările, cari se desfășură în Peninsula balcanică, de a pune interesele țării și ale neamului mai pe sus de patimile și ambițiunile personale.

Tristă pildă dau în timpul de față conducătorii ambelor tabere conservatoare, cari n'au alta cauză de neînțelegere, decât rivalități de persoana. Noroc, pentru țeară și românism, că la cărmuirea trebilor regatului este un mare bărbat de stat ca dl Dim. Sturdza.

Una din cele două fracțiuni, cea junimistă de sub conducerea dlui Carp, recunoaște de altfel că mult bine s'a făcut țării de guvernul liberal.

În ceea-ce privește armata, toți au fost silii să se închine în fața cifrelor arătate de dl Sturdza, care deși a dus politică de economie, totuși a făcut enorm de mult pentru armată. De aceea, mare răspundere își iau asupra lor politicienii din ambele tabere conservatoare, cari dovedesc din ce în ce mai mult că nu sunt în stare să se ridice la concepțiunile de oameni de stat, când cârtesc împotriva dlui Sturdza.

După aceasta am dat espresiune față cu fruntașul politician dorinței mele, de a afla părerea sa și cu privire la cestiunile românești ale fraților nostri de dincolo de Carpați. Aruncând asupra-mi o privire plină de bunăvoință, imi împlini rugarea, zicând:

„În ceea-ce privește politica românească dela d-voastră, lumea de aici e în cea mai mare nedumerire în privința celor ce se fac, sau mai bine zis, a celor ce nu se fac peste Carpați.

Știam toți că tot mai este un comitet al partidului național, fie și nerecunoscut de guvernul unguresc, având în fruntele moartea regretatului Dr. I. Rațiu pe dl George Pop de Băsești, și din care făceau parte un număr de oameni cunoscuți de public în politica românească de acolo...

Și acum ne întrebăm, ce s'au făcut toți acești oameni? Părăsit-au lupta națională pentru totdeauna și din ce cauză?...
Mirarea e și mai mare când vedem, că singurul, care se mișcă în politica românească de dincolo, e Aurel Vlad, care după ce a luat asupra sa de a se alege deputat conform dorințelor aderenților partidului național într'adevăr vorbește în parlamentul dela Budapesta în numele întregului partid național.

Situația ar fi nu se poate mai comică, dacă n'ar fi tristă: Un comitet întreg, care tace. Judecând însă după felul vorbirii d-lui Vlad d-sa pe lângă că e isteț, e de un curajiu, care numai folositor poate fi pentru cauza românească.

În orî ce cas fostul comitet, amintit mai sus, care și așa a tăcut prea mult, ar fi cred, azi dator să vorbească.

Cât despre cei ce combat pe dl Vlad, desigur se fac — poate fără să vrea — unele ale guvernului unguresc.

Am ținut a vă comunica aceste espuneri france a părerilor bărbatului român fruntaș din capitală, cu privire la situațiunea internă de aici și la cele ce se petrec dincolo la d-voastră. Știu că „Tribuna“ întotdeauna a observat o atitudine neutrală în ce privește luptele de partid din România. Comunicarea opiniunilor bărbatilor politici de seamă dela noi și a diferitelor cercuri politice în acțiune, cred însă, că nu poate altera întru nimic tactica înțeleaptă ce o observați!

Așa credem și noi. Avem o singură nedemerenie: întregă astă corespondență scămănenă cu alta, publicată în „Gazeta“ dela 10 Februarie. Numai că în a „Gazetei“ se combate dl Sturdza... Se vede că cine-va a făcut o glumă cu onorabilii noștri confrăți dela Brașov.

DIN BUCOVINA.

O nouă confiscare. De mult timp nu ni-a fost dat să înregistrăm confiscări de ziare și reviste din Bucovina și credeam deja, că se vor fi săturat și procurorii Bucovinei de confiscările, cari într'o vreme, nu chiar așa îndepărtată, curgeau cu diuimul. Dar ne-am înșelat. Nr. 2 din revista „Junimea Literară“, care apare începând de la anul nou în Cernăuți, ne-a sosit, purtând în frunte sentința semnificativă a procuraturii: „ediția a doua după confiscare“.

De astă-dată s'au confiscat 3 rinduri din „Marșul festiv“ dedicat de dl Sever Boeca Costineanu societății acad. „Junimea“ cu ocazia jubileului de 25 ani. Reproducem în următoarele păr-

țile neconfiscate din acest marș festiv imprimat pe prima pagină a „Junimei Literare“.

Pășii feciorii mereu cu fală în frunte
Cu pași vioași și peptul oțelit,
Căci din noianul vremilor cărunte.
În pulsul vostru Roman s'a trezit.

Uniți pășii pe a veacurilor punte
Și apărați cu brațul moștenit,
Tot ce iubiți din vremile cărunte
Că'n pulsul vostru Roman s'a trezit

Al nostru neam în lupte mari și crunte,
De mi de ori cu fal' ai biruit;
Luptați ca ei în zilele cărunte
Că'n pulsul vostru Roman s'a trezit.

Confiscat

Că'n pulsul vostru Roma s'a trezit.

Serate de-ale meseriașilor.

Ni-se scrie din Sibiu:

Cu ziua de 28 Ianuarie n. c. „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, și-a început noul ciclu de ședințe literare. Cum la această dată s'a ținut prima ședință din a. c., presidentul Tordășianu punând la inima tuturor cauza Reuniunii, îi îndeamnă pe toți și pe toate la întetită muncă și în noul an. Trecând în revistă întâmplările mai de căpetenie, petrecute în sărbătorile Nasterii Domnului și în ale Anului-Nou, arată rezultatul obținut de despărțământul femeiesc întregitor al Reuniunii, în cauza adunării de danari, împărțite între săraci în ajunul Crăciunului: ne numinează pe diferiții dăruitori și se oprește la noul act de recunoștință, ce și-l-au adus de data aceasta membrii mai în vârstă al Reuniunii, măiestrii cu ateliere proprii, în seara anului nou. Vorba este de „Scaunul de onoare“, lucrat de dibaciul măestru măsar dl Emil Petruș și decorat cu perini de catifea, confecționate cu mult gust, de vechiul și nu mai puțin dibaciul nostru tapiesier, dl Nicolae Marcu, din mâinile căruia ies lucrări din această breaslă, mobile de salon, madrasuri etc., pentru cele mai sus puse familii din toate naționalitățile. Acest scaun, predat presidentului cu mare solemnitate și în ființă de față a unui mare număr de meseriași și a soțiilor lor, cum el în Reuniune să păstreze, servește ca dovadă vie pentru numeroșii vizitatori al Reuniunii pe de o parte despre hărnicia și destoinicia meseriașului nostru, ear' de alta despre felul cum meseriașul nostru cu recunoștință știe să fie față de binefăcătorul său.

Presidentul privește atât în acest nou dar, cât și în albumul cu iscaliturile tuturor membrilor meseriași, ce și s'au dăruit la onomastica sa, și privește în aceste mai pe sus de toate întărirea legăturilor, ce trebuie să domnească între toți membrii Reuniunii, fie ei măiestri, fie calfe. Unul dintre rezultatele binefăcătoare a întrunirii măiestrilor din privilegiul predării scaunului, e și hotărîrea tare luată de măiestri de-a se aduna cu toții (cam 100 la număr) în fiecare Lună seara din săptămână în localitățile Reuniunii, unde să se sfătuească asupra numeroaselor afaceri, ce trebuie să-și preocupe. Meseriași adunați în Lunea trecută au decretat și o modestă pedeapsă de 20 bani pentru cei cari ar absenta fără cauză binecuvântată dela adunările de Lunea.

„Rândunica“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 12 Februarie 1904.

— Tinerii comercianți români din Arad aranjează o petrecere de dans Sâmbătă, în 20 Februarie st. n. 1904 în sala cea mare a hotelului „Crucea albă“. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Venitul curat este destinat pentru renovarea bisericii catedrale gr.-or. române din Arad. Sava Raicu, președinte. Anton Karacsony, vice-președinte. Cornel Pavlović, secretar. Petru Simion, notar, Cornel Tănășdan, cassar. Cornel Santo, controlor. Comitetul arangiator: Victor Bosniac, Cornel Burza, Simion Burza, Aurel Dimitrescu, Ioan Filimon, Rudolf Hamza, George Iancovici, Petru Moșescu, Dimitrie Muscan, Petru Olariu, Iustin Rațiu, Valeriu Roman, Alexandru Stoicu, Constantin Stoicu, George Titian, Ioan Tomi, Andreiu Vățian, Aurel Vuc, George Vuc. Comitetul de dans: Alexandru Aciu, Victor Agă Alexandru Anciu, Virgil Antonescu, Vasile Arjoacă Sever Boen, Dimitrie Boitor, Aurel Chelnicar Alexia Chișozan, Ioan Costa, Dr. Cornel Curtuțiu Dr. Victor Deleu, Ioan Dorca, Ludovic Fazeca: Eugen Feier, Octavian Feier, Dr. Ioan Hadrea, Dr. Toma Ienciu, Trifon Lugojan, Dr. Iustin Marsieu, Zaharie Moga, Dr. Teodor Papp, Ioan Papp, Ilie Papp, Silviu Popp, Atanasiu Popoviciu, Eugen Popoviciu, Mihail Popoviciu, Dr. Eugen Simonca, Dr. Ioan Ursu, Petru Vasilon.

— (Ovreul de casă al juzilor). Procesul județului Soós Kálmán și al jidovului de casă Schwartz Abraham, care se desbate la tribunalul din Budapesta, nu descopere numai mârșăria

Poesii populare.

Culese de Mihail Eminescu.

Peste Murăș peste Tisă
Este-o nănușă imprinsă
Cu lacrimi pe alba-i față
Cu un pruncușor în brață.
Ea amar se tinguia
Pruncușorul tot plângea.
Plânsul lui mi se lăția
Și pe ea că mi-o întilnia
Doi-spre-zece tâlhărei
Și hotaogiul dintre ei
Către ea
Așa grăia;

— „Nană, nănușă mea
Țipă pruncul focului
Sui cu mine codrului.
— „Eu pruncul nu l'oi țipa
Ci de cumva ne-ți scăpa,
După voi că m'oi lua
Cu pruncul în sus pe munte.
— Haide dară că te-om duce!
Dede-mi mama o vârguță
Să min vacile n'ciurduță,
Eu ciurduța n'oi afla
Ci-aflai o pană de raț,
Și penuța ce-am aflatu
De loc se crepă în patru;
Aflai alta pliscoiată
Ș'o pusei la gură ndată,
Începu țare-a striga
Nime nu mă auzia,
Numai mândrul păcurar

Ce ședeă colo n' umbrar.

— Păcurar din cea față
Hai acasă de mă nvață!
El acasă imi venia
Și pe mine mă întilnia,
Eu tare mă bucuram
Penșoara lui o dam:
Și în clop că și-o puneă
Și atunci așa grăia:
„Puiculiță, draga mea
„Vara vii, vara te duci
„Și nimica nu-mi aduci
„Numai sinul plin de nuc
„Și poala de mere dulci.
„Tu le-aduci, tu le măninci
„Cu feciorii satului
„Cu slujii împăratului“.

Oltule, riu blăstemat,
Ce vii mare turburat
Și cu sânge-amestecat?
Or la coadă te-a plouat,
Or vre-un mal ti s'a surpat,
Or pe mândra mi-a ngropat.
— Nici la coadă n'a plouat,
Nici un mal nu s'a surpat,
Dar ție mândra, mări, pe pat.
Dar voinicul ce-mi făcea,
Tare că se spăiminta
Și spre casă că pornia,
La murgul în grajd intra
Și tare mări-mi ofta.
Șeaua pe el când puneă
Afară că mi-l scotea

Și cruce mări-și pornia,
Picioru n' scară m'oi puneă
Și spre Olt că mi-și pornia,
La margine c'ajungea,
Cruce, mări, că-si făcea
Și lui Murgu că-i zicea:
Ia-ți murgule drumulețu
Pân la al mare Oltețu!
Murgu mări în Olt intra
Pe lat mări se puneă
Și la margine-l scotea
Nițel că se odinea
Drumul frutului dedea
La mândră că mi-o vedea
La biserică-o ducea
Și lui tot îi se părea
Că din cap se ridica
Și el de s'apropia
El din gură că-i grăia:
Scoal' mândro, mândruțo fa
Ca să mă vorbim ceva!
El vede că nu se scoală
Mare jale l'impresoară.

Frunză verde de curechi,
Gheorghies fecior de grec
Vineri mă-sa l'a făcut
Și spre Sâmbăta crescut
Duminecă s'a nsurat,
Lună la oaste l'a luat
Și n' răsboi l'a și băgat.
El tare s'a supărat
Maicii sale a cuvântat:
„Maică, măicușă mea,

acestora, ci așa se vede că face de rușine o parte însemnată din corpul juzilor și lasă — scrie „Alkotmány“ — să se zărească uneltirile unor jidovi. O foaie a partidului Tisza eată cum îl caracterizează pe Schwartz Abraham: „născut candidat de pușcărie“, „îndrăzneț și din cale afară păcătos“. Și despre acest Schwartz Abraham a declarat următoarele Soós Kálmán:

— Adeseori a fost pe la juzi și fișcăli, cărora le-a dat sau le-a procurat împrumuturi.
— Se vedea și cu ceilalți juzi fără a produce resens?

— Pe Schwarz mi l'au recomandat colegii mei prin vorbe și în scris, și ei au fost în legătură cu el. Schwartz Abraham umb'a și pe la secretari de stat. Se întâlnea des și cu confrății mei, cu juzii.

Schwartz Abraham n'a combătut cu nici o vorbă aceste vorbe, ci le-a întărit zicând:

— Eu de altcum mergeam și pe la alți juzi. Unuia îi duceam mere ear altuia drăguță... „Alkotmány“ urmează apoi:

„... Nu avem cunoștință că Soós Kálmán judele și Schwartz Abraham candidatul de temniță ar fi fost admoniați cătuși de puțin din partea presidentului pentru susținerile de mai sus, cari fac de răs atât de mult pe domniul juzi. Noi credem că judecătorii sunt cinstiți, atâți îi iubim încât nici nu voim să-i bănuim și de aceea așteptăm cu încredere, că atâți Soós Kálmán cât și Schwartz Abraham vor fi conștrâni să-și retragă cuvântul sau vor fi pedepsiți pentru calomnie. Sau au mers atâți de departe jidanii în țeara asta, încât pot corupe și corpul juzilor? Fișcul regesc ar trebui să pornească o nouă cercetare pentru a se dovedi: este adevărat oare ceea-ce spun Soós și Schwartz?

— Din tainale unei mănăstiri. S'annunță din Madrid: Înainte cu câte-va zile s'a întemplat, că în spitalul numit Isus Cristos s'a sinucis tinera și frumoasa călugăriță, Iosefa Romers, de naștere din Venezuela. Acum, o asemenea întemplare ține în agitație pe toți aceia, cari nu privesc cu ochi bunți desele întemplări tainice dintre zidurile acestei mănăstiri. În claustrul Ursulinelor, călugărița De la Cruz Dionisia s'a spânzurat. Cauzele sunt necunoscute. Cadavrul, ca și cum se 'ntamplă cu alți muritori în casuri d'astea, n'a fost supus autopsiei. Cei din claustru zic, că nefericita călugăriță și-a luat viața într'un moment de nebunie. Dar lumea nu vrea să creadă lucrul acesta tocmai pentru împregiurarea, că prea des nebunesc nefericiții de acolo cari își iau singuri viața. Dar cine ar putea privi din depărtare în tainele ascunselor ziduri ale mănăstirilor spaniole, pe cari înșiși surorile le ascund atâți de mult dinaintea ochilor lumii.

— Dar pentru sfânta biserică: Ni se scrie: din Gaî: Epitropul nostru Georgie Branu și soția Sida au dăruit bisericii din Gaî. lumină și privez. Fapta se laudă de sine.

— Concert împreună cu joc va arangia Comitetul parochial gr.-or. român din Leș, cu concursul reuniunii de cântări „Hilaria“ din Oradea-mare: Duminecă la 1/14 Februaarie 1904. în localitatea „Baranca“ din Leș. Prețul de familie 3 Coroană, de persoană 1 Coroană. Inceputul precis la 8 ore. Venită curat este destinată pentru sporirea fondului pentru edificarea stei bisericii. Oferte marimonioase se primesc cu mulțămintă la adresa dlui Romul Popa înv. și not. com. paroch. și se vor evita pe cale publică.

— Focul din Baltimore. Focul care a bântuit în zilele acestei în Baltimore e una dintre cele mai mari catastrofe din lume. Se telegrafiază din Newyork, că întreg orașul, care e cam așa de mare ca B.-Pesta e în flacări. Toate încercările de a-l stinge au fost zadarnice. Sunt deja mai mult de o sută de inși răniți grav print'r'un zid care s'a surpat. Neguțătorul Silbermann a ars în biuroul lui. Nu se știe încă din ce a izbucnit focul; se zice că de odată s'a făcut explozie în mai multe fabrici de gaz și din asta s'a încins focul. Din Washigton și Annapolis au răspuns cu tunuri separate soldați în orașul arzend. Președintele Roosevelt a aderat deja la propunerea ca să se dea un ajutor de un milion dolari celor arși.

Soldații au dus cu sine mult praf de pușcă ca să dărâme șire întregi de case, prin ce cred că vor putea împiedeca întinderea focului. O mare parte din populație a părăsit orașul. În port au fost multe sute de vapoare dar toate s'au dus pe largul mării, de frica focului. Pagubele de până aci se urcă la o jumătate de miliard de coroane.

— 12 costume pentru căluseri, se află de vânzare, cu toate cele trebuincioase. Doritorii să se adreseze dlui Iosif Iosa, înv. pens. în Pecica.

— Schimbare de local. Renumitul dentist Morgenstern Gyula și a strămutat locuința de ordinăție (tragerea de măsele, plombare, măsele singuraticie șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcină etc.) în Arad, piața Andrássy Nr. 15.

— Durere de stomac, Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun-purgativ fără dureri. este thea întăritoare

de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept „Senega.“ Prețul 1 cor. Sepot căpeta în farmacia la „Maria Fecioară“ a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

Felurimii.

Grațierea osândiților în vremurile vechi. Domniul român din vechime aveau un obiceiul frumos, de a grația pe osândiți. La începutul postului Paștilor și mai târziu în Dumineca cea din urmă a carnavalului, Vodă primea o vizită solemnă, apoi oprea la masă, pe boeri, pe episcopi și pe rudele sale. Punându-se la masă, înainte de a începe să mănânce, Mitropolitul zicea „Tatăl nostru“ și boerii stăteau în picioare. Când ajungea Mitropolitul la „iartă-ne greșelile noastre“, se făcea tăcere și noi greșiților noștri“, se făcea tăcere și logofătul dreptății (ministru de justiție) începea să citească de pe o listă numele osândiților și ruga pe Vodă să le ierte osînda ori să le ușureze. Atunci Vodă se întorcea spre logofăt: „Iertați să fie din partea mea, ca să mă ierte și pe mine Dumnezeu“ și întorcându-se spre Mitropolit și spre boeri zicea: „Prea sfințe și voi cinstiți boeri, rog pe Dumzeu să vă ierte, ca să vă am în tot-deauna ajutor la asemenea faceri de bine!“ Apoi se așezau la masă. În ziua următoare logofătul da ordine ca osândiții să fie liberați.

Limbajul vestmintelor. Acei ce pretind că deduc caracterul femeii după colorarea vestmintelor, să asculte:

Femeile cari să îmbracă în *negru* sunt serioase sau cochete.

Acelea cari se îmbracă în *roșu* sunt spirituale și amabile.

Acelea cari îmbracă în *bleu pal* sunt sentimentale și afectuoase.

Acelea cari se îmbracă în *roșu* sunt femei stăruitoare și arzătoare în ori-ce sentiment, fie ură sau amor.

Femeile cari, se îmbracă în *verde* se gândesc mult dar nu fac nimic.

Acelea cari poartă *alb* sunt caste și nevinovate.

Eu te jur pe legea ta
Că să-mi fi nevasta bine
Cu zahar și cu smochine,
Cu pâne de grâu curat,
Cu vin roșu nestricat,
Cu colac în lapte dulce,
Doar la masa nu s'o duce.

Când cătană m'au luat
Să slugesc pe împărat
Nouă ani și nouă luni
Și pe-atâtea săptămâni,
Ș'apoi ear s'a înturnat
Și nevesti-a cuvântat:
— Nevastă, nevasta mea
Anii când i-oi implini
Eu la tine oi veni.
Gheorghe anii și-a 'mplinit
Și acasă n'a venit,
Nevasta s'a logodit
Că credea cum e'a murit,
Socru său trist și 'ngrigit
Ș'a gătit și s'a pornit
Și s'a dus în deal la vie.
Doar Gheorghe o să mai vie.
Și cu Gheorghe-al său iubit
Pe-a sa cale s'a 'ntâlnit,
S'a întâlnit și l'a văzut
Dară nu l'a cunoscut.

— Bună cale, moș bătrân!
— Mulțumesc, voinic străin!
— Moșule te-aș întreba
De ceva de m'al ierta.
Să nu-ți fie cu bănat
Unde sună pușca în sat?

— Ia sună la casa mea
Că mărit pe noră-mea.
— Moșule, dar cine-o ia?
— Feciorul lui Bezede!
Gheorghies fața 'nroșește,
Ș'apoi mi-se 'ngălbinește
Și pe murgu-i se avântă
Și bătrânului cuvântă:
— Tată bun, tătutul meu,
Eu sunt Gheorghies al tēu
Sui pe cal și dumniata
Și îndat' om alerga.
Cuvântă și se porni
Și la poartă. că sosi
Cu picioru 'n ea isbi,
Și când murgu a-nchezat
Toți mesenii s'au sculat,
Ear Gheorghe li-a cuvântat:
— Stați meseni, nu vă sculați,
Stați meseni și ospătați!
Însă mândra mea frumoasă
Să se scoale dela masă
Poarta 'n grabă să-mi deschidă
S'o sărut și ea să-mi ridă.
Și cu grabă să grăbească
Murgul să mi-l pricopsească
C'o sforuță de mătase
Dela mândra mea din casă,
C'o sfoară de ibrișin
Dela mândra mea din sin.

Frunzulița macului,
Colo'n culmea dealului,
La tulpina brazilor.

Pe drumul tâlharilor,
Ved, când ochii mi ridie,
O nevastă cu prunc mic,
Cu prunc mic nebotezat
Părăsită de bărbat.
Și cum plânge, cum suspină,
Frunza codrului o 'ngină:

— „Ardă-l focul blăstămat
Cum s'a dus și m'a lăsat,
Ardă-l focul ticălos
Cum mi-a fost necredincios,
Bată-l mila dela mine
Când i-a fi 'n lume mai bine,
Bată-l lacrimile mele,
Bată-l gândurile grele...“

Ș'apoi ia copilu 'n brațe
Cu lacrimi ferbinți pe față
Și îi zicea încetșor:

Nani, nani pnișor!
Că mama îți va găta
Colibuță de nuiele,
Pătuleț de floricele,
Și când vântul va hori
Dulce mi te-a adormi,
Și când vântul va sufla
Iarăș te va deștepta
În temeiul codrului
Pe drumul tâlharului.

Femeile în *gris* sunt triste și nenorocite. Acelea cari schimbă multe vestimente și le poartă în totdeauna de aceeași culoare, sunt constante și credincioase.

Acelea cari schimbă rochiile și culorile sunt ușuratece și neconstante.

Economie.

Tîrg stabil de vin în Budapesta.

Arad, 11 Februarie

Producțiunea mărită, în urma reconstruirii viilor sporește an de an cantitatea vinului, ce-și așteaptă vinzarea. Ear producătorul, lăsat singur, în lipsă de reazăm sigur, își pîndește norocul, care să-i aducă fructificarea muncii sale binemeritate. A ajunge însă scopul acesta, nu e lucru tocmai ușor. În străinătate foarte cu greu ne putem plasa vinurile, pentru-că reprezentanța noastră acolo e dezorganizată, până ce concurența în tot loeul și-a înfipt piciorul. Azi e lipsită deja de înțeles stereotipa vorbă: că vinul bun are căutare și fără multă laudă, trebuie-i zău multă laudă, multă și zgomotoasă cu atât mai ales vinului — acărul nume bun în chip păcătos a fost hulit. Și ca răul să fie și mai rău — e pe capul nostru, potopul de vin italian, căruia trebuie să-i punem în ceva chip stavile.

Scopul acesta îl urmărește, *reuniunea halei de vânzare din Budapesta* (A magyar gazdák vásársarnok ellátó szövetkezete) care a deschis o secție pentru valorarea vinului de butoaie, care secție cu începutul lunii Martie își începe activitatea.

Că în direcția asta pîn'acum s'a făcut puțin, asta este neîndoios. Pentru a vindeca răul, Reuniunea regnicolară a producătorilor de vin au înființat bursa de vin, despre care a ne pronunța ar fi încă 'nainte de vreme.

Până ce la bursa de vin, tîrgul se face pe baza mustrei, hala de vânzare a mers c'un paș mai departe. Tîrg stabil de vin voeste să creeze în așa chip, că cumpărătorul să afe toată cantitatea de care are nevoie în pivnițele halei, dar pe altă parte și producătorul poate fi liniștit cu privire la vinul trimis spre vânzare, căci acesta va fi luat sub o îngrijire specială.

Vinurile vor fi luate în primire în pivnițele halei, se vor manipula după recerinte și sub numirea ținutului și a producătorului se pune în vânzare. Pentru manipularea îngrijită, hala de vânzare primește toată răspunderea.

Pentru vinurile depuse spre vânzare în pivnițele halei la cerere se avansează și anticipație posesorului până la 50% a prețului vinului.

După vânzare prețul incurs după detragerea cheltuielilor fixate în tarif, să trimită fără amănare posesorului.

Despre chipul valorării ne dă o iconă extrasul din statute ce urmează mai jos; cât pentru amănunte servește bucurios. Cooperativa halei de vânzare din Budapesta (Budapest, Központi Vásársarnok).

Estras din statute.

§. 4. Înainte de trimitere, din fiecare soi de vin, încât acela nu cade sub excepția art. de lege XXIII: 1893, este a se trimită în două butelii de câte 0'5 litre, mostră, la secția valorării vinului. O butelie va fi supusă examenului chimic pentru constatarea conținutului de alcool, acide, extract și cenușă a vinului, precum și pentru constatarea că nu conține vinul materii străine, vătămătoare sănătății, ori nu conține ceva alterare bolnavă. După analiza chimică, amensurar rezultatului, trimitătorul mostrei se va încunoștința, că poate ori nu trimită vinul. Cealaltă butelie se va păstra pentru controlă.

§. 5. Acelaș posesor deodată maximal numai 1 vagon ori cel mult 10 hl., minimal 1/2 vagon adică 40 hl. poate trimită pentru valorare, care cantitate însă poate fi compusă din mai multe butoaie.

§. 18. Vinul trimis la secția de valorare a vinului halei de vânzare, se va desfăce în cantități de cel mai puțin 50 litre.

§. 19. Vinzarea se face pe lângă numirea ținutului și a numelui producătorului.

§. 23. Depoul Secției valorării vinului de butoaie, este împărțită în despărțăminte, în cari sunt așezate vinurile producătorilor singuratici.

Trimitătorul pentru folosirea despărțămîntului plătește taxa din tarif, după-cum întreg ori de jumătate folosește despărțămîntul. (Intr'un despăr-

țămînt încapă 80—100 hl. vin) în afară de taxa aceasta pentru manipulare și vânzare plătește la olaltă 5%.

§ 26. Teritoriul valorării vinului de butoaie este „magazin liber“ în care vinul obligat la accis se poate înmagazina și fără a se plăti accis, prin urmare și înainte de plătierea accisului poate forma obiect de circulație comercială.

§ 27. Darea de consum numai atunci și în acel cas trebuie solvită, dacă vinul din magazinul liber, se scoate pe teritoriul capitalei.

§ 29. Pentru ori-ce lipse constatate înafară de scaderea provăzută în § 15, precum și pentru manipularea rațională și pentru ori-ce pierdere ce ar resulta din o manipulare rea, hala de vânzare, ia toată garanța.

Estras din Tarif.

Pentru închirierea unui despărțămînt întreg.
pe o săptămîna întreagă ori începută . . . cor. 4.75
pe o lună 21.—
pe un an 245.—

Pentru închirierea unui despărțămînt 1/2.
pe o săptămîna întreagă ori începută . . . 2.50
pe o lună 11.—
pe un an 125.—

Spese de manipulare.

după suma brutto a vânzării 5%.

Bursa de mărfuri și efecte Budapesta.

Mărfuri:

Cursul din 10 Februarie 1904

per 50 chile

1904 grâu de Aprilie	— — — —	8.20	8.21
„ sęcara	„ — — — —	7.72	7.73
„ ovės	„ — — — —	5.67	5.68
„ porumb de Maiu	— — — —	5.33	5.34
„ grâu nou de toamnă	— — — —	7.96	7.97

Cursul piețet din Timișoara

— 9 Februarie —

Grâu: 75 chlgr.	prețul per mm.	—	6.90—6.95
„ 76	„ „ „ „	—	7.—7.05
„ 77	„ „ „ „	—	7.10—7.15
Sęcara	— — — —	—	5.75—5.80
Orz	— — — —	—	5.10—5.20
Ovės	— — — —	—	4.70—4.75
Ovės ciuruit	— — — —	—	4.90—4.95
Porumb nou	— — — —	—	4.75—4.89

Petreceri.

— Din V. Săn Mihaî ni se trimită o invitație *ungurească* la petrecerea aranjată, cu Români, de corul bisericesc român condus de d. G. Olariu, învățător român. Și se aranjează petrecerea la birtașul neamț Frass, pe când în sat este ospătar român.

De ce așa?

Duminecă în 31 Ianuarie st. n. 1904 a avut loc o producțiune Teatrală-Musicală în comuna *Hetur*, comitatul Târnava-mică.

S'a jucat 2 piese „Ruga dela Chisetău“ și „Impletește despletește“, amândouă au avut o reușită frumoasă, mult haz a produs Șloim precupeț de tîrg și Costa Hêrsu însurățel.

Cântări în cor au fost 2 executate cu deplină însuflețire. Corul a fost dirigit de învățătorul local Nicolau Hamsea, care a și luat inițiativa acestei petreceri.

Restează să mai vorbim despre poesia comică „Țiganul Doctor“ decl. de octavanul Z. Galea, care de asemenea a succes pe deplin. Public a fost numeros, încât sala era ticsită.

A luat parte și fruntași de naționalitate străină din loc precum: M. Hartmann notar, A. Markeli paroch cu întreaga familie, ear dintre români mi-am însemnat pe parochul local Ambrosiu Țătar cu familia și învățătorii N. Șerb și P. Costandin.

Terminându-se producțiunea, s'a început jocul, care a durat până în zorii de zi. Fetițele toate erau îmbrăcate în costume țărănești, de îfi era mai mare dragul.

Dee bunul Dumnezeu ca astfel de petreceri să fie cât mai dese.

Un participant.

Ni-se scrie: Referitor la corespondența din Bihor publicată în N-rul 18 a ziarului „Tribuna“ din a. c. în pasagiul unde se vorbește că corul tinerimii din Oradea-mare în 16 a lunii curinte va concerta în Bordul-mare; declar că acel pasagiu nu consună cu adevărul,

căci corul tinerimii nu va concerta acolo, deoarece în program — spre rușinea arangerilor și a comunei bis, care arangiază petrecerea — s'au luat și piese ungurești ca „Bányaszerencsétlenség“ și „Magyar dalok“ ceea-ce să poate vedea și din invitațiile lansate în public.

Fapt este însă că corul tinerimii în 1/14 l. c. va concerta în Leș în favorul fondului nou edificându-i biserici de acolo. Corul va cânta la sîta liturgie răspunsurile ear după ameză se va ținea o prelegere poporală și seara concert. Raport va urma. *Un corist.*

— Reuniunea de cetire și cântări din Voivodinț invită la *concertul* împreună cu teatru și petrecere de dans care se va ținea Duminecă la 1/14 Februarie 1904 în sala școlăi de băieți. Programa; 1. Țătarul, cor bărb. 2. Monolog, Barbu lăutarul predat de tinerul Lazar Lagia 3. Cântecul străinătății, J. Vidu. 4. Dialog Otrava de hârciogî, predat de Todor Mata și Mihaî Boțoc. Teatru, Dragostea copilărească, comedie într'un act de Dr. J Siegescu. Persoanele: Ilie om cu stare, Ioan Gădisan j. Marta nevasta-sa, Ioan Petrica. Vioara nepoata-sa, Toror Gaspar. Ghiță nepotul său, Nicolae Draia. Valeriu neam îndepărtat, Stefan Todor. Nuța servitoare, Todor Ciuca- Prețul de intrare: locul I. 1 cor. locul II. 80 bani stînd 40 bani.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Abonet 2274. Declarație de acest fel publicăm dacă o veți subscrie. De alt fel mai bine e să-l lăsați în plata Domnului!

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Czettel Fülöp

lemnării pentru edificii, parchet

și

magasinul de fabrică

pentru

revisite de mäsar

ARAD, Strada Hunyady Nr 2.

recomandă materialul în bransa aceasta, calitatea cea mai bună și pe lângă prețuri de concurență.

Cu distincă stimă:

Wallfisch Károly

118—3—15

cond. firmei Czettel Fülöp.

Mare economie de bani. — Magazin cu totul nou.

Telefon Nr. 536.

Telefon Nr. 536.

Recomand cărbune cu flacăra bună, care arde cenușă, 100 chlgr. I. cărbuni (negri) de Körösvölgy 2 cor. 6. fil. 100 chlgr. II. cărbuni (brun) de Körösvölgy 2 cor. 4 fil. 100 chlgr. I. cărbuni mărunți de Körösvölgy, pentru fabrici eventual pentru amestec pentru faurî 2 cor. 20 fil.

La 1000 chlgr cu 20 fil. mai ieftin. La cumpărări cu vagonul prețuri speciale 100 chlgr cărbune de stejar transportat în saci 4 Cor. 20 fil.

200 chlgr. cărbune de stejar, în pachete, comersanților 5 Cor. 80 fil.

100 chlgr. lemne de stejar, firezate, eventual tăiate transportate la casă 1 Cor. 80 fil. Transportat la locuința 50 chlgr. în saci.

Pentru transportare cer jumătate de zi. Magazinul de cărbuni Körösvölgyi.

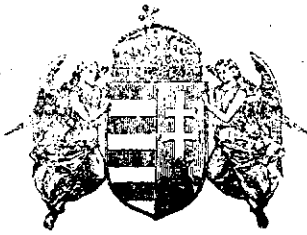
28. Strada Halász 23.

Nr. 104

12—25

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

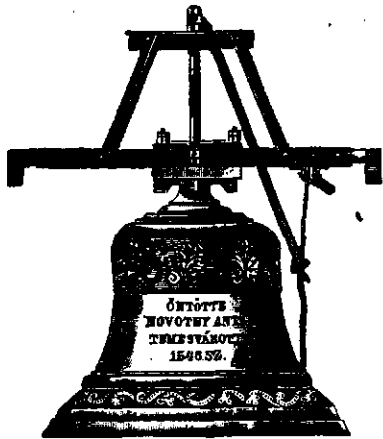
Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabrică.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura și pentru scara su un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal.

Clopote în greutate de 300 klg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco
1035 26-52

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravălie nouă!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).
Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Forray.

Pe lângă prețuri moderate se
află de vânzare vase de porțelan,
pentru cafea, ceai; vase de la-
voir, obiecte de gală din majolika,
lampe de masă și pendante, tot
relul de obiecte de sticlă, obiecte de
faiștal, colorate șel.

Petrol de cristal,
litru 20 cr. (40 fil.).

Prăvălie nouă!

**Cel mai estin isvor de cumpărare
din Arad.**

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frante)
bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 115-

Deutsch Izidor,

clăscornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templu m.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 74-

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.

Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Stofe moderne

pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după
ce a văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

fără

concurența

Cumpărări

avantajoase.

Stofe de Cybelin, lățime 120

„ lucii pentru dame „ 120

„ tesătura noduroasă „ 1

„ late, negre și colorii „ 1

CATIFEA

pentru spălat,

modele admirabile.

Flanel francez și

barchet p. spălat.

91 15-

Prăvălia de mode alui

SINGER

SÁNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In provincă trimitem

mustre gratuit

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

ÎNVIȚĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

● Tot felul de lucrări tipografice ●

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „TRIBUNA“

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

● Diferite tipărituri pentru bănci ●

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE